

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПОЛОЖЕННЯ
про заходи щодо підтримки академічної доброчесності
в Київському національному університеті
будівництва і архітектури

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою КНУБА

Протокол № 31 від 21 лютого 2020 р.

Набуває чинності згідно з наказом ректора

№ 180 від 21 квітня 2020 р.

Зі змінами згідно наказу ректора

№ 54/52-14/90/26 від 03 квітня 2026 р.

Київ 2026

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Основні терміни	3
3. Заходи щодо дотримання академічної доброчесності	7
4. Критерії оцінки оригінальності творів	12
5. Академічна відповідальність	13
6. Заходи щодо виявлення і попередження плагіату (компіляції) у творах на етапі їх розгляду	17
7. Розгляд факту плагіату та застосування дисциплінарних стягнень	19
8. Порядок подання та розгляду апеляційних скарг	21
9. Технічне забезпечення перевірки на плагіат	23

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про заходи щодо підтримки академічної доброчесності (далі – Положення) розроблено з метою дотримання високого професійного рівня в освітній, науковій діяльності Університету, запобігання порушенню академічної доброчесності, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення ефективної організації освітнього процесу та спрямоване на формування академічної доброчесності й поваги до інтелектуальних надбань як невід’ємної умови забезпечення якості освітнього та наукового процесу Університету.

1.2. Основними нормативно-правовими актами, на яких базується це Положення, є:

- Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами), поточна редакція від 31 жовтня 2025 року;
- Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII (зі змінами), поточна редакція від 22 вересня 2025 року;
- Закон України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX;
- Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01 грудня 2022 року № 2811-IX (зі змінами), поточна редакція від 21 серпня 2025 року.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

2.1. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

автор — фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);

академічна доброчесність — сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб’єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;

академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як

результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору;

академічний саботаж — діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного чи наукового працівника, здобувача освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності;

академічний твір — твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проекту, кваліфікаційної чи курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішнім актом;

відчуження авторства — передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його (її) автором. Авторство вважається відчуженим з моменту оприлюднення академічного твору (його частини) під іменем особи, яка не є його (її) автором;

внутрішній акт — документ закладу освіти, наукової установи чи іншого суб'єкта академічної діяльності, затверджений у встановленому порядку його колегіальним органом управління, що стосується питань академічної доброчесності;

джерело інформації — друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація чи інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;

навчальна робота — результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;

недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом — оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних чи інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи в супровідних матеріалах до нього;

недоброчесне оцінювання — свідоме порушення вимог щодо оцінювання, встановлених законодавством, внутрішніми актами чи умовами конкурсу, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;

недозволена допомога — надання допомоги, не передбаченої умовами навчального чи конкурсного завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності;

несамостійне виконання завдання — виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із залученням не дозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги іншої особи (інших осіб);

приписування авторства — оприлюднення твору, серед авторів якого зазначено особу, яка не брала участі в його створенні;

самоплагіат — оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення. Не вважається самоплагіатом оприлюднення в дисертації на здобуття наукового ступеня раніше опублікованих власних наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;

суб'єкти академічної діяльності — педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, інші вчені, здобувачі освіти, вступники, учасники й

організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої та наукової діяльності;

схиляння до порушення академічної доброчесності — прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності;

уповноважений орган — колегіальний орган закладу освіти чи наукової установи, уповноважений розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені внутрішнім актом;

фабрикація — вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;

фальсифікація — свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності.

2.2. Без згоди автора (чи іншої особи, яка має авторське право), але з обов'язковим зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

– використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою, зокрема цитування статей із технічних збірників наукових праць, газет і журналів у формі оглядів преси, якщо воно зумовлене критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору, до якого включаються цитати;

– використання технічних, літературних і художніх творів в обсязі, виправданому поставленою метою, як ілюстрацій у виданнях чи роботах навчального характеру;

– відтворення у пресі, публічне виконання чи публічне сповіщення попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних технічних, економічних, політичних, релігійних та соціальних питань чи публічно сповіщених творів такого ж самого характеру у випадках, коли право на таке

відтворення, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення спеціально не заборонено автором;

– відтворення в каталогах творів, виставлених на доступних для публіки виставках, аукціонах, ярмарках або в колекціях, для висвітлення зазначених заходів без використання таких каталогів у комерційних цілях.

Академічний плагіат слід відрізняти від помилок цитування. Найбільш типовими помилками є:

– відсутність лапок при використанні текстових фрагментів, що запозичені з інших джерел, за наявності коректного посилання на автора;

– посилання на інше джерело;

– неправильне оформлення посилання, що ускладнює пошук джерела.

3. ЗАХОДИ ЩОДО ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Відповідно до ч. 2 ст. 42 Закону України «Про освіту», дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень і відомостей відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» чи іншого стандарту оформлення посилання на джерела;

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, академічну доброчесність;

– надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

– здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

– об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2. В українських умовах навчання здобувачів освіти належного письма має починатися із запобігання прямому академічному плагіату в їхніх письмових роботах.

Для цього викладачам варто опанувати, зокрема, такі компетентності:

– розуміти спільне й відмінне між поняттями «плагіат» (стаття 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права») і «академічний плагіат» (стаття 42 Закону України «Про освіту»): закон про авторське право захищає форму твору (перефразування тексту може бути розцінене як оригінальний твір, відсутність плагіату), тоді як ключовим у понятті «академічний плагіат» є відтворення наукових (творчих) результатів інших осіб без належного посилання, і перефразування тексту без посилання на джерело є різновидом академічного плагіату;

– розуміти, що академічний плагіат — це феномен, інтерпретація якого залежить від академічних традицій та культурного контексту. Крім того, існує чимало граничних випадків, які можна розцінювати і як академічний плагіат, і як його відсутність (зокрема, такою ситуацією можуть бути помилки в посиланнях на джерела). Для уникнення таких випадків у викладанні сьогодні необхідно орієнтуватися на впровадження мінімальної рамки тлумачення змісту академічного плагіату відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»;

– знати основні причини академічного плагіату здобувачів освіти;

– знати освітні потреби здобувачів освіти та їхні уявлення щодо академічного плагіату;

– уміти планувати й проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають здобувачам освіти уникати плагіату (наприклад, передбачати опрацювання здобувачами освіти унікальних даних; давати завдання на опрацювання джерел із високим ступенем деталізації того, які джерела необхідно вивчити і як саме ними скористатися);

– знати, як складати завдання й екзаменаційні білети так, щоб вони не спонукали здобувачів освіти до плагіату (зокрема, застосовувати у

формулюваннях завдань дієслова з вищих рівнів таксономії Блума; формулювати завдання, що допускають використання різних джерел і перевіряють розуміння матеріалу та здатність застосовувати інформацію для розв'язання конкретних завдань);

- уміти виявляти випадки плагіату в текстах здобувачів освіти.

3.3. З метою формування на першому році навчання в здобувачів освітніх рівнів бакалавра, магістра та доктора філософії навичок академічного письма запроваджуються дисципліни з академічного письма та цитування, академічної доброчесності, з вивчення вимог до написання письмових робіт та акценту на принципи самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Результатами навчання здобувачів принципів академічної доброчесності та академічного письма є здатність:

- діяти в професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;
- самостійно виконувати навчальні завдання;
- коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень і відомостей;
- усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до них;

Для якісного академічного письма здобувачі освіти мають опанувати такі знання й навички:

- шукати, обирати й оцінювати якість джерел;
- робити нотатки, завжди зазначаючи джерело;
- виділяти головні думки в тексті;
- підсумовувати текст та ідеї;

- перефразувати чужі думки власними словами стисло або детально, без зміни їх змісту;
- правильно оформлювати посилання на джерело;
- правильно цитувати;
- знати форми академічного плагіату та шляхи запобігання йому;
- формулювати й чітко висловлювати власні думки;
- знати структуру академічного тексту;
- уміти виокремлювати цитати у власному тексті;
- володіти іноземними мовами, передусім англійською.

Головними питаннями навчання з питань академічної доброчесності мають бути:

- поняття академічної доброчесності та переваги доброчесної поведінки;
- основні та деталізовані види порушень академічної доброчесності, способи їх ідентифікації, розмежування суперечливих випадків;
- інструменти та процедури перевірки академічних творів на плагіат, способи виявлення інших порушень академічної доброчесності;
- методи навчання здобувачів освіти академічної доброчесності;
- інструменти та способи мотивації здобувачів освіти до доброчесної поведінки;
- норми законодавства, вимоги внутрішніх нормативних документів з питань академічної доброчесності, визначені закладом вищої освіти методи запобігання порушенням, види академічної відповідальності та процедури розгляду справ про порушення академічної доброчесності;
- вивчення та впровадження практик провідних університетів світу щодо забезпечення академічної доброчесності;
- правила академічного письма та методи навчання здобувачів освіти академічного письма в застосуванні до конкретних навчальних дисциплін;

- створення й використання ефективних методів об'єктивного оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

3.4. У тих навчальних дисциплінах, які передбачають виконання здобувачами освіти письмових аналітичних робіт (курскових робіт, есеїв тощо), варто виділити окремий час на викладання основ академічного письма й ретельного пояснення детальних вимог до передбаченої письмової роботи. Слід спиратися на такі засади та застосовувати такі інструменти:

- пояснювати пов'язані із письмовим завданням вимоги, а також сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату якомога раніше — на початку кожної дисципліни;

- пояснювати цінність набуття нових знань, академічні норми, яких необхідно дотримуватися, чому вони важливі, що таке академічна доброчесність, які її цінності, чому вона слугує, як здобувачі освіти своїми діями можуть долучитися до її розбудови;

- надавати здобувачам освіти зрозумілу інформацію про правила академічного письма;

- визначати у робочій програмі дисципліни політику щодо академічного плагіату;

- формулювати завдання в такий спосіб, щоб їх неможливо було сплагіатити (аналітичне, а не відтворювальне формулювання завдання; висока конкретизованість завдання; опрацювання конкретних джерел і даних);

- переконуватися, що вимоги до завдання й критерії його оцінювання було пояснено належним чином. Вимоги до письмових робіт (обсяг, стиль цитування, допустима кількість цитат, правила оформлення тощо) мають бути чітко визначені в методичних матеріалах;

- розробляти нестандартні, творчі завдання, оновлювати їх щорічно;

- надавати здобувачам приклади готових робіт;

- обговорювати зі здобувачами приклади якісного та неякісного академічного письма;

– упродовж роботи здобувача над текстом проводити щонайменше одну проміжну перевірку чорнового варіанту письмової роботи, надавати відгук і рекомендації або структурувати виконання роботи в часі з проміжними перевірками кожного етапу її підготовки;

– здобувачі освіти можуть рецензувати роботи один одного: надавати їм для цього критерії оцінки.

3.5. Під час виконання здобувачами освіти індивідуальних письмових робіт з навчальних дисциплін до титульної сторінки рекомендується включати декларацію такого змісту:

«Я як студент(ка) (аспірант(ка)) КНУБА розумію і підтримую політику закладу з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело».

_____ (підпис та прізвище здобувача)

3.6. На початковому етапі навчання здобувачів освітнього ступеня магістра, освітньо-наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук заходи здійснюються відповідно кафедрами, науковими міжкафедральними семінарами та експертними комісіями університету.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТВОРІВ

4.1. У системі запобігання академічному плагіату як критерій оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманий за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

4.2. Виявлені в тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

– власними назвами;

- індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т. ч. найменуваннями установ, назвами праць, що досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела тощо;
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитування;
- самоцитуванням — фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах.

4.3. Для навчально-методичних творів наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Університету, а також кваліфікаційних робіт здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти допустимим рівнем є **50% текстових співпадінь** із загального обсягу твору.

Для кваліфікаційних робіт здобувачів магістерського рівня вищої освіти допустимим рівнем є **30% текстових співпадінь** із загального обсягу твору.

Для дисертацій, наукових статей, текстів науково-дослідних робіт не встановлюється граничний відсоток текстових співпадінь. Аналіз звітів про перевірку таких робіт здійснюється відповідальними фахівцями з оцінкою впливу виявлених співпадінь тесту на наукові результати роботи.

Допускається збільшення відсотків плагіату, якщо це передбачено умовами створення твору. Наприклад, під час виконання графічних, розрахункових, розрахунково-графічних творів, курсових робіт та проєктів, можуть використовуватися типові текстові та графічні матеріали відповідно до методик навчання за відповідними освітніми програмами.

5. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

5.1. Академічна відповідальність є заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає в застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених цим Положенням та спеціальними законами у сфері освіти і науки.

Особа притягається до академічної відповідальності виключно в разі встановлення факту вчинення нею порушення академічної доброчесності.

Встановлення факту вчинення особою порушення академічної доброчесності та притягнення такої особи до академічної відповідальності здійснюються відповідно до процедур, визначених цим Положенням та іншими внутрішніми актами.

5.2. Санкція за порушення академічної доброчесності — визначений спеціальними законами у сфері освіти і науки захід впливу на фізичну особу, яка вчинила порушення академічної доброчесності.

До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій.

5.3. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного, науково-педагогічного чи наукового працівника закладу освіти чи наукової установи, вченого:

1) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

– виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління закладу освіти чи наукової установи з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового (освітньо-творчого) ступеня на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання грантів та у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на строк від одного до трьох років;

– позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проєктів на строк від одного до трьох років;

- заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;
- виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого закладом вищої освіти чи науковою установою, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;
- відрахування здобувача наукового ступеня;
- позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій);
- позбавлення наукового ступеня;
- позбавлення вченого звання;
- позбавлення педагогічного звання;
- позбавлення кваліфікаційної категорії;
- позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти, науковою установою;

2) заходи в межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

- догана;
- звільнення із закладу освіти, наукової установи.

5.4. Педагогічний, науково-педагогічний чи науковий працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.

5.5. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до здобувачів освіти:

1) виховні заходи реагування:

- відвідування тематичних занять (уроків, лекцій, курсів, тренінгів тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;

- усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
 - письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
 - повторне виконання завдання;
- 2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:
- повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;
 - повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
 - позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів та у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;
 - відрахування з числа осіб, які здобувають освіту за державним чи регіональним замовленням;
 - позбавлення пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих закладом освіти чи науковою установою, на строк від одного до трьох років;
 - позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;
 - виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути її членом на строк від одного до трьох років;
 - відрахування здобувача фахової передвищої освіти (крім осіб, які одночасно здобувають повну загальну середню освіту, та осіб з особливими освітніми потребами);
 - відрахування здобувача вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

5.5. У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у кваліфікаційній роботі, на підставі якої особі присуджено ступінь

вищої освіти, така особа позбавляється відповідного ступеня вищої освіти у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

5.6. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до вступників, учасників конкурсів:

- припинення участі у конкурсі;
- скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

5.7. Особа, яка бере участь у проведенні вступного випробування чи конкурсу, зокрема як член приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, і вчинила порушення академічної доброчесності, виводиться зі складу відповідного органу та відсторонюється від участі у проведенні такого вступного випробування чи конкурсу.

6. ЗАХОДИ ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ І ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПЛАГІАТУ (КОМПІЛЯЦІЇ) У ТВОРАХ НА ЕТАПІ ЇХ РОЗГЛЯДУ

6.1. Первинну перевірку на наявність ознак академічного плагіату кваліфікаційних робіт здобувачів здійснюють відповідальні члени Експертної комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в КНУБА, склад якої затверджується наказом ректора.

Перевірку на наявність ознак академічного плагіату навчально-методичних видань науково-педагогічних працівників КНУБА здійснюють члени Експертної комісії з контролю якості друкованої навчальної продукції КНУБА, склад якої затверджується наказом ректора.

Перевірку на наявність ознак академічного плагіату дисертацій здобувачів наукових ступенів здійснюють відповідальні особи університету.

Перевірка виконується з використанням спеціального програмного забезпечення на основі договорів з організаціями-розробниками.

6.2. Матеріали бакалаврських, магістерських та дисертаційних робіт мають обговорюватися на засіданнях кафедр та міжкафедральних семінарах з метою

запобігання дублюванню назв робіт та визначення їх відповідності напряму наукових досліджень кафедри і паспортам кваліфікаційних робіт.

Випускові кафедри КНУБА мають надавати здобувачам методичні рекомендації (паспорт кваліфікаційної роботи) до написання магістерських і бакалаврських кваліфікаційних робіт. Такі рекомендації можуть містити вимоги і поради до:

- структури роботи;
- оформлення роботи;
- вибору й формулювання проблематики та завдань дослідження;
- пошуку джерел та літератури;
- вибору методик дослідження;
- виконання практичної (експериментальної, розрахункової, аналітичної тощо) частини роботи та забезпечення достовірності отриманих результатів;
- оформлення посилань на запозичену з використаних джерел та літератури інформацію.

6.3. Для попереднього розгляду дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради створюється комісія з членів ради (не менше трьох осіб — фахівців за профілем дисертації), яка готує висновок щодо наукового рівня дисертації, відповідності її профілю спеціалізованій раді, кількості та обсягу публікацій, повноти опублікованих матеріалів дисертації, наявності або відсутності ознак академічного плагіату, а також пропозицій щодо призначення офіційних опонентів.

Технічну перевірку дисертації на наявність академічного плагіату із застосуванням спеціальних програмних засобів здійснює відповідальна особа Університету. За результатами перевірки дослідження на наявність академічного плагіату здобувачу видається довідка. Повний звіт про перевірку в електронному вигляді надсилається на адресу спеціалізованої вченої ради для детального аналізу виявлених збігів.

Спеціалізовані ради можуть застосовувати додаткові заходи для виявлення можливого академічного плагіату в тексті дисертаційної роботи:

- призначення спецрадою або закладом вищої освіти (науковою установою) особи або осіб, відповідальних за перевірку дисертаційного дослідження на академічний плагіат;

- навчання членів спеціалізованої вченої ради сутності, видів академічного плагіату, способів його виявлення;

- інструктаж фахівців, задіяних у процедурі оцінки дисертаційного дослідження, щодо необхідності відповідального ставлення до перевірки робіт на академічний плагіат;

- використання спеціалізованого програмного забезпечення для перевірки роботи на прямі текстові запозичення з відкритих інтернет-джерел та електронних репозитаріїв (архівів) із обмеженим доступом, із обов'язковим експертним аналізом повного звіту програми.

- у разі відсутності доступу до спеціалізованого програмного забезпечення, експерт може вручну перевірити ключові фрагменти тексту на запозичення за допомогою інтернет-пошуку за фрагментами та/або за ключовими словами;

- призначення рецензентом або офіційним опонентом фахівця за темою дисертації, який добре обізнаний із відповідною літературою і може виявити некоректні запозичення.

7. РОЗГЛЯД ФАКТУ ПЛАГІАТУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ

7.1. Особа, яку звинувачують у порушенні академічної доброчесності, повинна мати всю необхідну інформацію стосовно того, у чому саме і на яких підставах її звинувачують. Їй має бути забезпечено можливість участі на всіх етапах розгляду справи, а також можливість подання апеляції на прийняте рішення у порядку, визначеному цим Положенням.

7.2. Науковий керівник (консультант), який виявив академічний плагіат (компіляцію) у творах бакалаврів, магістрів, аспірантів або докторантів попереджає про це автора, а у разі його незгоди — інформує службовою запискою завідувача кафедри.

7.3. Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є науковими роботами (монографія, стаття, тези, препринт, дисертація), повідомляє про це службовою запискою проректорів з наукової або навчально-методичної роботи залежно від виду твору.

7.4. Факт академічного плагіату (компіляції) у творах бакалаврів, магістрів, аспірантів, докторантів може бути констатований експертною комісією факультету або університету.

7.5. Виявлення та фіксація двох і більше фактів плагіату (компіляцій) у творах докторантів або аспірантів може бути підставою для відрахування з докторантури (аспірантури).

7.6. Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) серед осіб викладацького складу може враховуватися при прийнятті рішення щодо продовження дії контракту.

7.7. Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) під час проведення кафедрального або міжкафедрального засідання (семінару), експертною комісією факультету або університету — є підставою для відхилення планування цієї наукової роботи (дисертації).

7.8. Виявлення академічного плагіату у дисертації (науковій доповіді) за результатами її попереднього розгляду на міжкафедральному семінарі (засіданні профільних кафедр) та у спеціалізованій вченій раді є підставою для відхилення її офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

7.9. Виявлення академічного плагіату у дисертації (науковій доповіді) під час її офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді є підставою для припинення процедури офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

7.10. Виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома.

Скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.

8. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙНИХ СКАРГ

8.1. На період перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів на плагіат, розпорядженням по факультетах затверджується склад апеляційних комісій. Апеляційна комісія затверджується окремо для кожної спеціальності (освітньої програми, спеціалізації). До складу апеляційних комісій входять:

- члени експертної комісії з питань виявлення та запобігання плагіату в КНУБА (згідно наказу), відповідальні за відповідну спеціальність;
- завідувачі випускових кафедр, на яких виконуються кваліфікаційні роботи;
- декан факультету.

У разі виявлення вмісту плагіату у кваліфікаційній роботі понад встановлений цим Положенням обсяг, робота, за заявою здобувача на проведення апеляції, розглядається апеляційною комісією.

Заява здобувача подається на ім'я декана факультету у триденний термін з дня перевірки роботи на плагіат.

Відповідний член експертної комісії надає повний текст звіту про перевірку роботи на плагіат.

Апеляційна комісія розглядає кваліфікаційну роботу здобувача разом зі звітом про перевірку і за результатами розгляду складає протокол, у якому

ззначаються висновки перевірки роботи щодо наявності або відсутності порушень та рішення про її допуск до захисту.

Робота апеляційних комісій організовується з першого дня подачі кваліфікаційних робіт на перевірку на плагіат і до останнього дня проведення захистів у екзаменаційних комісіях відповідних спеціальностей (спеціалізацій).

8.2. У разі незгоди з установленим фактом плагіату в науковому чи навчально-методичному творі автор має право у триденний термін з моменту отримання письмового повідомлення подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора з наукової або навчально-методичної роботи.

8.3. Для розгляду апеляційних заяв за розпорядженням проректора створюється апеляційна комісія з-поміж викладачів факультету, до складу якої входять: голова комісії, члени комісії, секретар. Загальний склад комісії — не більше п'яти осіб. Персональний склад апеляційної комісії факультету формується з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів кафедр факультету.

8.4. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявника попереджають щонайменше за два дні. У разі неявки заявника на засідання апеляційної комісії питання розглядається за його відсутності.

8.5. За необхідності отримання додаткової уточнювальної інформації засідання апеляційної комісії може проводитися у кілька етапів із перервою не більше десяти робочих днів.

8.6. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

8.7. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписують голова апеляційної комісії, її члени та заявник, який зазначає свою згоду або незгоду з висновками комісії. Висновки комісії затверджуються проректором університету за відповідним напрямом.

8.8. За відсутності апеляційної заяви апеляційна комісія може бути створена та здійснювати розгляд питань у межах своєї компетенції на підставі ініціативи ректора, проректора, декана, завідувача кафедри або ради студентського самоврядування.

8.9. Висновки експертних та апеляційних комісій за напрямками діяльності зберігаються протягом одного року у відповідних підрозділах (стосовно кваліфікаційних робіт здобувачів освіти — у деканаті, стосовно дисертаційних робіт — у спеціалізованій вченій раді, стосовно навчально-методичних видань — у навчально-методичному відділі).

9. ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ

9.1. Для технічної реалізації перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів освітніх та наукових ступенів, а також навчально-методичних видань університет укладає договори з розробниками програмного забезпечення.

9.2. Доступ до користування відповідними сервісами мають особи, призначені наказом ректора КНУБА — члени експертних комісій за напрямками діяльності університету.

Основними програмними продуктами, що використовуються для перевірки робіт на наявність плагіату у КНУБА є StrikePlagiarism.com або Plagiat.lviv.ua.

9.3. Університет забезпечує першу (основну) перевірку академічного тексту здобувача на безоплатній основі.

Безоплатна перевірка проводиться членом експертної комісії в строки, визначені графіком підготовки до захисту.

9.4. За результатами первинної перевірки генерується «Звіт подібності». Якщо показники звіту відповідають встановленим нормам Університету (щодо відсотка оригінальності), робота допускається до подальшого розгляду та захисту.

9.5. У разі, якщо за результатами первинної перевірки у роботі виявлено перевищення допустимих норм запозичень або ознаки академічного плагіату, робота повертається здобувачу на доопрацювання.

9.6. Повторна перевірка та всі наступні перевірки (після доопрацювання тексту здобувачем) здійснюються на платній основі.

Вартість повторної перевірки визначається відповідно до Переліку платних послуг, що можуть надаватися КНУБА, затвердженого наказом ректора, з урахуванням витрат на використання ліцензійного програмного забезпечення (вартості перевірених сторінок або символів).

Оплата здійснюється на розрахунковий рахунок Університету. Підставою для проведення повторної технічної перевірки є пред'явлення здобувачем документа, що підтверджує оплату відповідної послуги.